

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z wniosku E. U.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w W.
o rentę rodzinną,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 22 września 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z
dnia 13 marca 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 13 marca 2015 r. oddalono apelację E. U. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 12 grudnia 2012 r., mocą którego oddalono jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W. z dnia 3 grudnia 2008 r. w przedmiocie prawa do renty rodzinnej.

Sąd drugiej instancji uzupełnił postępowanie dowodowe (przeprowadził dowód z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy) na okoliczność, czy wnioskodawca jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, a całkowita niezdolność do pracy powstała przed datą ukończenia nauki w szkole. Mając na uwadze ów dowód, jaki i wyniki postępowania dowodowego w Sądzie I instancji, ustalono że odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy od dnia wypadku w 1984 r. Z tych przyczyn nie spełnia przesłanek do uzyskania renty rodzinnej w myśl art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.).

Od powyższego wyroku skargę kasacyjną złożył ubezpieczony, zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucając naruszenie:

1) prawa materialnego, tj. art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez jego błędną wykładnię;

2) prawa materialnego, tj. art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez uznanie braku podstaw do zastosowania treści tej normy, ponieważ w stosunku do ubezpieczonego nie orzeczono całkowitej niezdolności do pracy przed ukończeniem przez niego 16 roku życia, a także do czasu zakończenia nauki w szkole w dniu 20 września 1989 r.;

3) przepisów postępowania mającego istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 227 k.p.c. przez brak poczynienia właściwych ustaleń faktycznych przez Sąd I i II instancji co do kwestii zmiany, pogorszenia w latach 1984-1995 r. stanu zdrowia ubezpieczonego;

4) przepisów postępowania mającego istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 k.p.c. poprzez bezpodstawne przyjęcie, iż między rokiem 1989 a 1995 nie pogorszył się stan zdrowia powoda, oraz pominięcie dowodów w postaci dokumentacji medycznej wniesionej przez powoda wskazującej na odmienne wnioski;

5) przepisów postępowania mogącego mieć istotny wpływ na wynik sprawy - art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak skonkretyzowania i odniesienia dokonanego przez sądy obu instancji co do zebranego materiału dowodowego w uzasadnieniu orzeczeń.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu Okręgowego w W., zniesienie postępowania w obu instancjach i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Autor skargi zawarł również wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, gdyż istnieje potrzeba wykładni art. 68 § 1 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz z uwagi na jej

oczywistą zasadność.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie spełnia warunków aby móc zostać przyjęta do rozpoznania. Powszechnie wiadomo, że obecny etap nie służy sprawdzeniu wyników dotychczasowego postępowania. Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia wnoszonym w konkretnej, indywidualnej sprawie zakończonej wydaniem prawomocnego wyroku, wobec czego argumenty za potrzebą rozpoznania tak rozumianego środka zaskarżenia, przedstawione we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, nie mogą być oderwane od podstawy faktycznej i prawnej orzeczenia objętego skargą, jak również muszą być adekwatne do podstaw kasacyjnych, na których skarga została skonstruowana. Powyższe stwierdzenie jest wynikiem tego, że Sąd Najwyższy (poza uwzględnieniem z urzędu nieważności postępowania apelacyjnego) rozpoznaje skargę kasacyjną wyłącznie w granicach zaskarżenia oraz w granicach jej podstaw, będąc przy tym związanym ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 1 i 2 k.p.c.).

Zadaniem Sądu Najwyższego jest stanie na straży jednolitości orzecznictwa i kontroli jego legalności. Komunikatywny jest zatem warunek z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., zgodnie z którym przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w razie wystąpienia istotnego zagadnienia prawnego. Z przepisu art. 1 pkt 1 lit a ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym wynika jednak, że sprawowanie wymiaru sprawiedliwości odbywa się przez rozpoznawanie skarg kasacyjnych. Instytucjonalne powiązanie wypowiedzi Sądu Najwyższego z indywidualnym sporem widoczne jest także w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., który wymaga aby zagadnienie prawne wystąpiło w sprawie. Oznacza to, że przyjęcie skargi do rozpoznania merytorycznego jest dopuszczalne jeśli w danym postępowaniu zakończonym prawomocnym wyrokiem wystąpiło, a zatem zaważyło na rozstrzygnięciu, zagadnienie o charakterze kwalifikowanym (istotnym). W ten sposób kontrola legalności jednostkowego wyroku (aspekt indywidualny), umożliwia osiągnięcie homogeniczności interpretacyjnej systemu prawnego (czynnik

powszechny).

W ocenie skarżącego mamy do czynienia z istotnym zagadnieniem prawnym, które wyłoniło się na tle stosowania art. 68 § 1 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej ustawa emerytalna). Konstrukcja tej przesłanki jest blankietowa, gdyż wnoszący skargę w jej petitum nie formułuje problemu prawnego, lecz odsyła do uzasadnienia skargi kasacyjnej. Problem w tym, że uzasadnienie skargi w poruszanej kwestii milczy. O ile autor skargi powołał w uzasadnieniu treść art. 68 § 1 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej, o tyle nie zawarł prawnych argumentów, na tle których miało dojść do powstania istotnego zagadnienia prawnego. Tego warunku nie spełnia sprawozdawczy charakter uzasadnienia wniesionej skargi, z którego w żaden sposób nie można odkodować, jaką prawną wątpliwość dostrzegł w sprawie skarżący. Z tego względu na tej podstawie (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) skarga nie może być przyjęta do rozpoznania.

W takim układzie konieczne staje się przeanalizowanie kolejnej podstawy wskazanej we wniosku, a mianowicie oczywistej zasadności wniesionego środka zaskarżenia. W dotychczasowym stanowisku judykatury wyjaśniono, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów, gdyż nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżący nie wykazał - w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie jego skargi do rozpoznania - sprzeczności z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni

przepisami prawa ani oczywiście błędnej, widocznej na pierwszy rzut oka wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Twierdzenia przedstawione w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania są powtórzeniem uzasadnienia zarzutów podstawy materialnoprawnej rozpatrywanej skargi kasacyjnej.

W związku z tym wskazać należy, że Sąd drugiej instancji, a wcześniej także Sąd Okręgowy, przeprowadził obszerne postępowanie co do istotny sprawy. Z uwagi na jej przedmiot (prawo do renty rodzinnej) konieczne było korzystanie z wiadomości specjalnych z zakresu medycyny. W sprawie został dopuszczony dowód z opinii łącznej biegłych specjalistów oraz biegłego z zakresu medycyny pracy. Wszystkie sporządzone dowody w sposób jednoznaczny wyjaśniają przyczyny, dla których nie uznano odwołującego za osobę całkowicie niezdolną do pracy. Z tego względu znaczna część skargi kasacyjnej sprowadza się do polemiki z tymi ustaleniami, eksponując skalę i rozmiar doznanych obrażeń ciała, pomijając zaś zdobyte (po wypadku) przez ubezpieczonego kwalifikacje, które – jak wynika z opinii – stoją na przeszkodzie podzieleniu twierdzeń odwołującego.

Mając powyższe na uwadze orzeczono w myśl art. 398⁹ § 2 k.p.c.